

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันนี้รัฐบาลได้มีนโยบายที่จะพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้อยู่ดีมีสุข และมีมาตรฐานการครองชีพที่สูงกว่าเดิม พยายามส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนของประเทศเป็นผู้ที่มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง เพราะการพัฒนาประเทศจะสำเร็จบรรลุเป้าหมายได้นั้นจะต้องพัฒนาสมรรถภาพทางกายของประชาชนก่อน ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมต่าง ๆ ต้องอาศัยการที่มีสมรรถภาพทางกายสูง เป็นสำคัญ โดยเฉพาะเยาวชนทั้งหลายที่จะเป็นกำลังที่มีประสิทธิภาพของประเทศชาติต่อไปในอนาคตให้ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือทั้งด้านสุขภาพ พลานามัยและสติปัญญา วิชาการต่าง ๆ ทำให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพ ตลอดจนการดำรงชีวิตในสังคมด้วยความสุขเป็นพลเมืองดีทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าขึ้นกว่าเดิมในทุก ๆ ด้าน

เรื่องของความสมบูรณ์แข็งแรงหรือสมรรถภาพทางกายของประชาชนได้รับการส่งเสริมและสนับสนุน ซึ่งในประเทศต่าง ๆ ได้จัดส่งเสริมกันมาเป็นเวลานานแล้ว แต่การส่งเสริมนั้น ความมุ่งหมายอาจแตกต่างกันออกไปบ้างคือ บางประเทศอาจเน้นหนักไปทางส่งเสริมสมรรถภาพทางกาย บางประเทศอาจจะส่งเสริมด้านอาหาร การศึกษา สุขภาพจิต เศรษฐกิจ สังคมหรือเพื่อเหตุผลอื่น ๆ ก็ได้ แต่สมรรถภาพวิสัยอันแท้จริงของมนุษย์ยังไม่มีผู้ค้นพบ เพราะสมรรถภาพในการทำงานของร่างกายเปลี่ยนแปลงและขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง อาทิเช่น เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี เพศ วัยภาวะโภชนาการ สุขภาพ โรคภัยไข้เจ็บ สังคม ตลอดจนกิจวัตรประจำวัน สภาพสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ตลอดจนบรรพบุรุษ

ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกต่างก็มีความตื่นตัวและสนใจในการส่งเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายของประชาชนเป็นอันมาก เพราะเชื่อว่าการพัฒนาทางกาย ซึ่งเนื่องมาจากการเล่นและการออกกำลังกายจะทำให้มีผลต่อความมั่นคงของประเทศ การสร้างสมรรถภาพทางกายนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์อย่างยิ่ง เป็นการเตรียมตัวให้เด็กมีสุขภาพสมบูรณ์

เป็นกิจกรรมที่สามารถช่วยแก้ไขความผิดปกติในร่างกายของเด็กได้ และป้องกันมิให้ทร่วงทรองของเด็กเสียไป อวัยวะทุกส่วนได้รับการบริหารอย่างทั่วถึง ในระยะเวลาที่ไม่นานนัก ตัวอย่างเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยประธานาธิบดี ไอเซนเฮอว์ ได้จัดตั้งสภาที่ปรึกษาประธานาธิบดีเกี่ยวกับความสมบูรณ์ทางกายของเยาวชนในสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยประธานาธิบดีเคนเนดี ได้มีความสนใจในเรื่องนี้เป็นพิเศษถึงกับส่งสาส์นถึงโรงเรียนทุกแห่งในสหรัฐอเมริกา ซึ่งให้เห็นถึงความสำคัญของความสมบูรณ์ทางกายของเยาวชนว่ามีความสมบูรณ์เพียงใด และได้ชักชวนให้ทุกโรงเรียนปรับปรุงการพลศึกษา การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์การสอนและข้อควรปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายในการส่งเสริมสมรรถภาพทางกายของนักเรียน (จรรยาพร ธรณินทร์, 2520 : 2)

ความมุ่งหมายในการสร้างสมรรถภาพทางกาย มีความสำคัญต่อสุขภาพมาก นักปรัชญาสำคัญของโลก คือ อริสโตเติล (Aristotle) ได้กล่าวว่า ในการฝึกหัดนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกหัดร่างกายก่อนจิตใจ เพราะสภาพการทำงานและสุขภาพทางกายมีผลโดยตรงต่อสมรรถภาพการทำงานของจิตใจ (Deohold, Eller, Bruoel, 1953 : 73) และจอห์นลอค (John Locke) ได้กล่าวว่า จิตใจมองใส่ออมนอญภายในกายอันสมบูรณ์ (A Soundmind in a Soundbody) (Sharmer, 1934 : 67)

ดังนั้น สมรรถภาพทางกาย (Physical Fitness) จึงเป็นสิ่งสำคัญมากในการเรียนการสอนพลศึกษา วัตถุประสงค์ประการหนึ่งของการศึกษาแขนงนี้มุ่งให้ผู้เรียนมีสมรรถภาพทางกายเพิ่มมากขึ้น และมีพัฒนาการในทางที่ดีขึ้นตามลำดับจนถึงขีดสูงสุดของแต่ละบุคคล การทำงานของร่างกายโดยส่วนรวมน่าจะมีประสิทธิภาพประกอบด้วย

1. ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ (Muscular Strength)
2. ความทนทานของกล้ามเนื้อ (Muscular Endurance)
3. ความคล่องแคล่วว่องไว (Agility)
4. ความอ่อนตัว (Flexibility)
5. ความเร็ว (Speed)
6. พลัง (Power)
7. การทรงตัว (Balance)
8. ความทนทานของระบบไหลเวียนของโลหิต

องค์ประกอบทั้ง 8 อย่างนี้ เป็นเรื่องชี้ให้เห็นว่าบุคคลที่มีสุขภาพทางกายดีมากน้อยเพียงใด ถ้าบุคคลใดมีองค์ประกอบเหล่านี้ในระดับสูงก็จะสามารถประกอบภารกิจประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระยะเวลาานาน เขาวชนกำลังเรียนอยู่ในช่วงวัยเรียน สมรรถภาพทางกายที่ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนคือควย (Machia, and Claton 1964 : 357-448)

ลาสันและโยคอม (Larson and Yocom) (อ้างถึงใน Charles A. Bucher, 1960 : 48-49) ได้ศึกษาและแบ่งแยกปัจจัยที่เป็นพื้นฐานของสมรรถภาพทางกายออกเป็น 10 ปัจจัยด้วยกันคือ

1. ความต้านทานโรค (Resistance to Disease)
2. ความแข็งแรงและความทนทานของกล้ามเนื้อ (Muscular Strength and Muscular Edurance)
3. ความทนทานของระบบไหลเวียนโลหิตและระบบหายใจ (Endurance : Cardiovascular and Respiratory)
4. กำลังของกล้ามเนื้อ (Muscular Power)
5. ความอ่อนตัว (Flexibility)
6. ความเร็ว (Speed)
7. ความว่องไวในการ เปลี่ยนทิศทางของร่างกาย (Agility)
8. การทำงานร่วมกันระหว่างระบบประสาทกับกล้ามเนื้อ (Co - ordination)
9. การทรงตัว (Balance)
10. ความแม่นยำ (Accuracy)

ปัจจัยดังกล่าวข้างต้นล้วนเป็นปัจจัยสำคัญต่อทักษะทางกีฬา การมีชีวิตอยู่รอดและต่อการทำงานชีวิตประจำวันอย่างมีความสุขราบรื่น ผู้ที่มีร่างกายอ่อนแอซึ่งโรคภัยเบียดเบียน ผู้ที่มีร่างกายแข็งแรงและมีสุขภาพดี เพราะผู้ที่มีร่างกายไม่สมบูรณ์แข็งแรงจะมีชีวิตอยู่ในโลก ควบคู่กับความรู้สึกที่ไม่มั่นคงและราบรื่นนัก

สำหรับในประเทศไทยได้เห็นความสำคัญของสมรรถภาพทางกายของประชาชนที่จะต้องเป็นพลังอันสำคัญและมีประสิทธิภาพของประเทศมาตั้งแต่สมัยโบราณแล้ว จากการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยพบว่า ประชาชนไทยและผู้นำของชาติเห็นความสำคัญของสมรรถภาพทางกายเพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้แก่ประชาชน เป็นกำลังของชาติในการป้องกันภัยจากข้าศึกศัตรู มีการฝึกหัดอาวุธมวยไทย ดังปรากฏในประวัติศาสตร์ไทยสมัยสมเด็จพระเจ้าเสือ กษัตริย์สมัยกรุงศรีอยุธยาเสด็จไปชกมวยกับประชาชนเพื่อเป็นการออกกำลังกาย การพลศึกษาเพื่อสมรรถภาพทางกายของไทย ได้วิวัฒนาการมาเป็นลำดับจวบจนสมัยสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นความสำคัญในสวัสดิภาพของประชาชนไทย จึงใ้คนักกีฬาสากลมาเผยแพร่ เพื่อเป็นกิจกรรมในการออกกำลังกายให้เกิดความสมบูรณ์ของสุขภาพและความเข้มแข็งของร่างกาย ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2452 จึงได้จัดตั้งสถาบันพลศึกษาขึ้นเรียกว่า "สโมสรกายบริหาร" เพื่อให้มีการฝึกออกกำลังกาย และในปี พ.ศ. 2475 ได้ประกาศแผนการศึกษาชาติ โดยเฉพาะความมุ่งหมายข้อที่ 3 กล่าวว่า เพื่อให้ความสมบูรณ์แห่งพสกนิกรสยาม ท่านให้จัดการศึกษาทั้งสามส่วนพอเหมาะสมคือ จริยศึกษา อบรมให้มีศีลธรรมอันดีงาม พุทธิศึกษา ให้มีปัญญาความรู้พลศึกษา ฝึกหัดให้เป็นผู้มีร่างกายสมบูรณ์ และแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2479 กล่าวว่า พลศึกษาต้องการให้ร่างกายแข็งแรงและมีอนามัยสมบูรณ์กับทั้งมีน้ำใจเป็นนักกีฬา (กระทรวงศึกษาธิการ 2504 : 313)

รัฐบาลไทยสมัยการปกครองระบบประชาธิปไตยได้เห็นความสำคัญการพลศึกษาของชาติเพื่อความแข็งแรงของพลเมือง จึงได้จัดตั้งกรมพลศึกษาขึ้น ในปี พ.ศ. 2476 จุดมุ่งหมายในการจัดตั้งกรมพลศึกษาปรากฏในคำแถลงของรัฐบาลต่อสภาผู้แทนราษฎรดังนี้ การที่รัฐบาลตั้งกรมพลศึกษาขึ้นก็เพราะต้องการให้นักเรียนและลูกเสือมีจิตใจเป็นนักกีฬา เพราะประเทศต่าง ๆ เขามีจุดประสงค์เช่นนั้น จำเป็นยิ่งที่ประเทศของเราควรจะทำเป็นตามด้วย ทั้งนี้เพื่อให้พลเมืองของเรามีความแข็งแรง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2507 : 593-594)

หลังจากได้จัดตั้งสถาบันพลศึกษาซึ่งเรียกว่า "สโมสรกายบริหาร" ขึ้นในปี พ.ศ. 2452 แล้ว ในปี พ.ศ. 2456 กระทรวงธรรมการจึงได้เริ่มกิจการผลิตครูพลศึกษา โดยจัดเป็นสถานฝึกพลศึกษากลางขึ้นเป็นแห่งแรกที่โรงเรียนมัธยมราชบูรณะ (โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยในปัจจุบัน) เรียกว่า "ห้องพลศึกษากลาง" โดยเปิดให้มีการเรียนการสอน 2 วิชาคือ

1. วิชาภาษาไทย
2. วิชาคักคน ส่วนห้อยโหน (ยิมนาสคิกส์)

พ.ศ.-2462 จัดตั้งโรงเรียนพลศึกษากลาง และยังคงตั้งอยู่ที่เดิม สอนเวลา 16.00 น. ถึง 19.00 น. แต่ได้เพิ่มหลักสูตรการเรียนเป็น 4 วิชาคือ

1. วิชาลูกเสือ
2. วิชาคักคน ห้อยโหน (ยิมนาสคิกส์)
3. วิชาญูญิตู (ยูโด)
4. วิชามวย (มวยไทย มวยสากล ฟันดาบ)

เมื่อผู้เรียนสำเร็จแล้วจะได้รับวุฒิตามวิชาที่สามารถเรียนได้ดังนี้คือ

ถ้าสามารถเรียนได้ 2 วิชา จะได้รับวุฒิกูผู้สอนพลศึกษาตรี (พ.ต.)

ถ้าสามารถเรียนได้ 3 วิชา จะได้รับวุฒิกูผู้สอนพลศึกษาโท (พ.ท.)

ถ้าสามารถเรียนได้ 4 วิชา จะได้รับวุฒิกูผู้สอนพลศึกษาเอก (พ.อ.)

พ.ศ. 2477 กรมพลศึกษา ได้มีนโยบายที่ส่งเสริมสมรรถภาพทางกายว่า มุคคลที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาตินั้น ถึงแม้จะได้รับจริยศึกษาและพุทธิศึกษาเป็นอย่างดีแล้วก็ตาม ถ้าร่างกายไม่แข็งแรงใจคอไม่หนักแน่นขาดการอนามัยและเป็นโรคแล้วก็ไม่สามารทำหน้าที่ของตนเองให้ไคยลเต็มที พลศึกษาจึงเป็นหลักสำคัญของการศึกษา ประการหนึ่ง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2507 : 378)

ในปี พ.ศ. 2479 กระทรวงศึกษาธิการได้โอนโรงเรียนพลศึกษากลางมาขึ้นตรงต่อกรมพลศึกษา พ.ศ. 2483 กรมพลศึกษาปรับปรุงหลักสูตรใหม่เป็น 2 หมวดคือ

1. หมวดวิชาบังคับ ได้แก่
  - วิชาจรรยาครู
  - วิชาลูกเสือ
  - วิชาสุขศึกษา
  - วิชาปฐมพยาบาล
  - วิชากระบี่กระบอง และ
  - วิชากรีฑาและกีฬา (หญิง - เนตบอลและวอลเลย์บอล ชาย - บาสเกตบอล ฟุตบอลและตะกร้อ)

2. หมวดวิชาไม่บังคับ ได้แก่

- มวยไทย มวยสากล
- กระบี่กระบอง ฟันดาบ
- คัดคน ส่วนห้อยโหน (ยิมนาสติกส์) และ
- ดุริยศาสตร์ (ยูโค)

ถ้าสอบวิชาบังคับทั้งหมดได้ จะได้รับวุฒิพลศึกษาตรี (พ.ต.)

ถ้าสอบวิชาบังคับได้ทั้งหมด และวิชาไม่บังคับได้อีก 2 ชุด ได้รับวุฒิพลศึกษาโท

(พ.ท.)

ถ้าสอบได้ทั้งวิชาบังคับและไม่บังคับได้ทั้งหมด ได้รับวุฒิพลศึกษาเอก (พ.อ.)

พ.ศ. 2493 ได้ปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับการผลิตครูสามัญอื่น ๆ เป็นหลักสูตร 5 ปี ชื่อใหม่ว่า "โรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษา" รับผิดชอบมัธยมปีที่ 6 เฉพาะ ทุนต่างจังหวัด จังหวัดละ 2 คน (ชาย) แบ่งเป็น 5 หมวดคือ

1. หมวดวิชาครูและสังคม
2. หมวดวิชาภาษาอังกฤษ
3. หมวดวิชาภาษาไทย
4. หมวดวิชาพลศึกษา (กรีฑาและกีฬา)
5. หมวดวิชาประกอบ ได้แก่ วิชาสุขศึกษา อนามัย สรีรกายวิภาคศาสตร์

ชีววิทยา และการเล่นเข้าจังหวะ

วุฒิที่ได้รับจากโรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษา จบปี 1 ได้รับประกาศนียบัตรวิชาการพลศึกษาตรี (พ.ต.)

วุฒิที่ได้รับจากโรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษา จบปี 3 ได้รับประกาศนียบัตรวิชาการพลศึกษาโท (พ.ท.)

วุฒิที่ได้รับจากโรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษา จบปี 4 ได้รับประกาศนียบัตรวิชาการพลศึกษาเอก (พ.อ.)

พ.ศ. 2497 โรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษาเปิดรับส่วนกลางโดยโรงเรียนสอบคัดเลือกเอง เรียนแบบไป-กลับ และรับนักเรียนหญิงด้วย และต่อมาได้โอนไปในแผนฝึกหัดครู "ควนน้ำ": กองโรงเรียนฝึกหัดครู กรมฝึกหัดครู ดังนั้น กรมพลศึกษาจึงได้ขอตั้งวิทยาลัย

พลศึกษาชั้นแทนโรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษา เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2498 หลักสูตร 2 ปี และ 4 ปี หลักสูตร 4 ปี รับผู้จบจากมัธยมปีที่ 6 หลักสูตร 2 ปี รับผู้จบจากชั้นเตรียมอุดมศึกษาหรือเทียบเท่า ผู้สำเร็จทั้งสองหลักสูตรจะได้รับวุฒิประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูงพลศึกษา (ป.กศ.สูงพลศึกษา)

เนื่องจากครูพลศึกษาไม่เพียงพอ กรมฝึกหัดครูจึงฝากกรมพลศึกษาคำเนิการแทน ดังนั้น โรงเรียนฝึกหัดครูพลานามัยจึงได้ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2501 โดยรับนักเรียนจบจากมัธยมปีที่ 6 เรียน 2 ปี ผู้สำเร็จการศึกษาระดับนี้จะได้รับวุฒิประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (พลานามัย) ส่วนวิทยาลัยพลศึกษาก็ยังคงผลิตนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูงพลศึกษา (ป.กศ.สูงพลศึกษา)

พ.ศ. 2511 กระทรวงศึกษาธิการ ระวังการผลิตครูพลศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.)

พ.ศ. 2513 ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ เลื่อนฐานะเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษา

พ.ศ. 2517 โอนเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพลศึกษา

กรมพลศึกษา จึงได้เริ่มโครงการขยายสถาบันผลิตครูพลศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (ป.กศ.สูง) ออกสู่ส่วนภูมิภาค เพื่อให้นักศึกษาที่จบไปสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีและออกไปรับราชการได้โดยเปิดวิทยาลัย รวมทั้งสิ้นขณะนี้ 17 แห่งคือ

พ.ศ. 2513 เปิดวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2515 เปิดวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

พ.ศ. 2516 เปิดวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดยะลา

พ.ศ. 2517 เปิดวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชลบุรี

พ.ศ. 2518 เปิดวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดอุดรธานี

พ.ศ. 2519 เปิดวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชุมพรและจังหวัดอ่างทอง

พ.ศ. 2520 เปิดวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดสุโขทัย

พ.ศ. 2521 เปิดวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดกระบี่ จังหวัดศรีสะเกษ และ

จังหวัดสมุทรสาคร

พ.ศ. 2522 เปิดวิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพมหานครและจังหวัดลำปาง

พ.ศ. 2526 เปิดวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จังหวัดตรัง และจังหวัดเพชรบูรณ์ (กรมพลศึกษา, 2523 : 1)

วิทยาลัยพลศึกษาทั้ง 17 แห่งนี้ ได้ผลิตครูพลศึกษาวิชาชีพประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงพลศึกษา (ป.กศ.สูง พลศึกษา) ออกไปเป็นครูสอนวิชาพลศึกษาแก่นักเรียนตามโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษาทั่วประเทศ ฉะนั้น เด็กนักเรียนจะมีสุขภาพร่างกายและจิตใจสมบูรณ์แข็งแรง ใฝ่ดีใฝ่ดีเมื่อมีครูผู้สอนพลศึกษาที่ดีและมีประสิทธิภาพเท่านั้น และครูผู้สอนพลศึกษาที่ดีและมีสมรรถภาพก็คือ ครูพลศึกษาที่ได้รับการศึกษาอบรมความรู้จากสถาบันวิทยาลัยพลศึกษาทั่วประเทศ องค์ประกอบของการเรียนการสอนในวิทยาลัยพลศึกษาทั้ง 17 แห่ง จะประกอบด้วยหลักสูตร วิธีการสอนแบบต่าง ๆ สถานที่ อุปกรณ์ สิ่งแวดล้อม ตัวนักศึกษาและครูผู้สอน แต่สิ่งที่จะทำให้การเรียนการสอนได้ผลดีนั้นก็ขึ้นอยู่กับครูผู้สอน ซึ่งจะเป็นผู้ที่ใช้หลักสูตร วิธีการสอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ ใฝ่ดีใฝ่ดีและมีประสิทธิภาพ ใฝ่ดีใฝ่ดีจะต้องเป็นผู้ที่มีสมรรถภาพทางกายสูงด้วย สุเนตุ นวกิจกุล (2521 : 1) กล่าวว่า คนที่จะมีสมรรถภาพทางกายสูงนั้นจะต้องประกอบด้วยการมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง ออกกำลังกายเป็นประจำ มีความคล่องแคล่วว่องไว ร่างกายมีความต้านทานโรคสูง ผู้ที่มีความสมบูรณ์ทางกายก็มักจะเป็นผู้ที่มีจิตใจร่าเริงแจ่มใสและมีร่างกายสง่างาม สามารถปฏิบัติภารกิจใฝ่ดีใฝ่ดีมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะครูพลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาจะต้องสามารถสอนนักศึกษาที่จะสำเร็จออกไปเป็นครูผู้สอนเด็กนักเรียนใฝ่ดีใฝ่ดี เด็กนักเรียนและเยาวชนของชาติ ก็จะมีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง บรรลุตามวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติได้ จะเห็นได้ว่า สมรรถภาพทางกายจึงเป็นรากฐานเบื้องต้นที่จะทำให้มนุษย์ประกอบภารกิจในชีวิตประจำวันใฝ่ดีใฝ่ดีและเป็นความสามารถแต่ละบุคคลในการดำรงชีวิตใฝ่ดีใฝ่ดีสามารถควบคุมตัวเองใฝ่ดี ทำให้ร่างกายปฏิบัติกิจและภารกิจหนัก ๆ ได้เป็นเวลานาน โดยเกิดความเหน็ดเหนื่อยน้อย นอกจากนี้ ยังทำให้บุคคลมีความสามารถทางกลไกที่จะช่วยในการเคลื่อนไหว หรือการทำงานของร่างกายมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และกรมพลศึกษาก็ได้มีอุดมการณ์ที่จะพัฒนาคนให้เจริญงอกงามทั้งทางกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม กระบวนการที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาขึ้นดังกล่าวนี้ หรือวิถีทางที่จะเน้นไปสู่การพัฒนาการดังกล่าวนี้ ได้แก่ การอาศัยกิจกรรมทางพลศึกษาเป็นสื่อ วงการศิลปะศาสตร์ทั้งหลายหรืออย่างน้อยก็ได้แก่ วงการพลศึกษาเชื่อว่า การที่มีสมรรถภาพทางกายสูงในด้านความแข็งแรงของ

กล้ามเนื้อ และการมีประสิทธิภาพสูงทางการทำงานของระบบหายใจ และการสูบน้ำชนิดโลหิต ตลอดจนการมีความคล่องตัว ความยืดหยุ่นและความทนทานสูง เป็นกรณีชี้ให้เห็นความสูงส่งของการพัฒนาทางกาย แต่การที่จะทราบว่าคนเรามีสมรรถภาพทางกายสูงหรือไม่เพียงใดจะต้องมีการทดสอบตามหลักการ เกี่ยวกับการทดสอบสมรรถภาพทางกาย

กรมพลศึกษา ได้จัดตั้งวิทยาลัยพลศึกษาทั่วประเทศ 17 แห่ง ผลิตนักกีฬาที่สำเร็จออกไปรับราชการ เป็นครูสอนเด็ก เยาวชนเป็นจำนวนมาก เป็นเวลาถึง 14 ปี ผ่านมาแล้ว แต่ยังไม่เคยมีการวิจัยถึงสมรรถภาพทางกายของอาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาภาคปฏิบัติในวิทยาลัยพลศึกษามาก่อนเลย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะทำการวิจัยถึงสมรรถภาพทางกายของอาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาภาคปฏิบัติ ในวิทยาลัยพลศึกษาเป็นอย่างมาก เพื่อจะได้ทราบถึงความแตกต่างด้านสมรรถภาพทางกายของอาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาภาคปฏิบัติในวิทยาลัยพลศึกษา ถึงแม้ว่าจะมีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนแบบเดียวกัน แต่สภาพร่างกายของอาจารย์ผู้สอน สภาพดินฟ้าอากาศ ภูมิประเทศ อาหารการกิน การออกกำลังกาย การพักผ่อน จิตใจ อารมณ์และสังคม ตลอดจนสภาพสิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระยะเวลาในการจัดตั้งวิทยาลัยพลศึกษาแต่ละแห่งไม่เท่ากันคงได้กล่าวมาแล้ว ทำให้สมรรถภาพทางกายของอาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาภาคปฏิบัติในวิทยาลัยพลศึกษาต่าง ๆ แตกต่างกันด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้วิจัย เรื่องการศึกษา สมรรถภาพทางกายของอาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาภาคปฏิบัติในวิทยาลัยพลศึกษาชั้น และคาดว่าจะผลจากการวิจัยจะเป็นส่วนหนึ่งในการนำไปช่วยพิจารณาในการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยเฉพาะสมรรถภาพทางกายของผู้สอน ให้มีสมรรถภาพทางกายสูงขึ้น เพื่อการเรียนการสอนจะได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ก็จะเป็นประโยชน์แก่กรมพลศึกษา โดยเฉพาะวิทยาลัยพลศึกษา เกี่ยวกับการบริหารการจัดอาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาภาคปฏิบัติ การมอบหมายหน้าที่ ตลอดจนการประกอบภารกิจประจำวันให้ดีขึ้น ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าอาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาภาคปฏิบัติในวิทยาลัยพลศึกษาจะเป็นอาจารย์พลศึกษาที่เห็นคุณค่าของวิชาพลศึกษาอย่างแท้จริง จะได้ปรับปรุงสมรรถภาพทางกายวิธีการสอนต่าง ๆ ตลอดจนอุปกรณ์การสอนและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในวิทยาลัยได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกทำการวิจัย: การศึกษาสมรรถภาพทางกายของ
 อาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาภาคปฏิบัติในวิทยาลัยพลศึกษาภาคเหนือ เพราะวิทยาลัยพลศึกษา
 ที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือนั้นมีทั้งภาคเหนือตอนบนและภาคเหนือตอนล่าง ภูมิอากาศ สถานที่ และ
 สิ่งแวดล้อมย่อมแตกต่างกัน และระยะเวลาในการจัดตั้งวิทยาลัยพลศึกษาแต่ละแห่งก็แตกต่าง
 กัน อีกอย่างหนึ่งการวิจัยสมรรถภาพทางกายนี้จะต้องมีการขนย้ายเครื่องมือ อุปกรณ์ในการ
 ทดสอบด้วย ดังนั้น วิทยาลัยพลศึกษาในภาคเหนือจึงอยู่ในระยะทางที่สามารถติดต่อกันได้
 สะดวกแก่การวิจัย ตลอดจนคนผู้วิจัยเองก็รับราชการอยู่ในหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา
 ประจำจังหวัดลำปาง ย่อมจะสะดวกในการติดต่อประสานงานขอความร่วมมือในการทำวิจัย
 ในครั้งนี้ด้วย และมีความตั้งใจที่จะให้อาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาภาคปฏิบัติในวิทยาลัย
 พลศึกษาโดยเฉพาะภาคเหนือมีสมรรถภาพทางกายสูงขึ้น มีประสิทธิภาพในการสอนนักศึกษา
 ในวิทยาลัยพลศึกษาที่จะสำเร็จออกไปเป็นครูพลศึกษาที่ดี เป็นประโยชน์ต่อสังคม วิชาชีพ
 เด็ก เยาวชน และประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถภาพทางกายของอาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาในวิทยาลัย
 พลศึกษาภาคเหนือ
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพทางกายของอาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาระหว่าง
 วิทยาลัยพลศึกษาในภาคเหนือ
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ของสมรรถภาพทางกายของอาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษา
 ในวิทยาลัยพลศึกษาภาคเหนือ

สมมติฐานของการวิจัย

สมรรถภาพทางกายของอาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา ระหว่าง
 วิทยาลัยพลศึกษาภาคเหนือแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะสมรรถภาพทางกาย 10 ด้านเท่านั้น คือ อัตราการเต้นของหัวใจขณะพัก น้ำหนักของร่างกาย ส่วนสูงของร่างกาย เปอร์เซ็นต์ไขมันของร่างกาย ความดันโลหิตซิสโตลิก ความจุปอด ความอ่อนตัว แรงเหยียดขา แรงเหยียดหลัง แรงบีบมือ และสมรรถภาพการจับออกซิเจน

2. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ กระทำกับอาจารย์ชายผู้สอนวิชาพลศึกษา ในวิทยาลัยพลศึกษาภาคเหนือ (จังหวัดเชียงใหม่, จังหวัดลำปาง, จังหวัดสุโขทัยและจังหวัดเพชรบูรณ์) เท่านั้น
ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ผู้เข้ารับการทดสอบทุกคนมีความตั้งใจ และทำการทดสอบเต็มความสามารถในการทดสอบสมรรถภาพทางกาย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีความแม่นยำและเชื่อถือได้

ความจำกัดของการวิจัย

1. ช่วงเวลาทดสอบในวันหนึ่ง ๆ อาจมีผลต่อการทดสอบได้เนื่องจากความแปรปรวนของธรรมชาติ

2. ไม่สามารถควบคุมผู้เข้ารับการทดสอบในเรื่องของการพักผ่อนก่อนเข้ารับการทดสอบสมรรถภาพทางกาย

คำจำกัดความ

น้ำหนักของร่างกาย หมายถึง น้ำหนักของร่างกายในชุดออกกำลังกายปราศจากรองเท้า

ส่วนสูง หมายถึง ความสูงของร่างกายจากเท้าถึงศีรษะในท่ายืนตรงปราศจากรองเท้า

ความจุปอด หมายถึง ปริมาตรของอากาศที่หายใจออกได้มากที่สุดภายหลังจากการหายใจเข้าปอดอย่างเต็มที่

เปอร์เซ็นต์ไขมัน หมายถึง ส่วนที่เป็นไขมันของร่างกาย น้ำหนักร่างกายประกอบด้วยสองส่วนคือ ส่วนที่เป็นไขมัน และส่วนที่ปลอดไขมัน ในปกติผู้ชายมีไขมัน 9 - 15 เปอร์เซ็นต์

ความดันโลหิตขณะบีบตัว (Systolic) หมายถึง ความดันโลหิตขณะหัวใจบีบตัว เกิดแรงกระทบกับผนังโลหิตแดง ซึ่งเป็นความดันโลหิตที่สูงสุดขณะหัวใจบีบตัว มีค่าเฉลี่ยประมาณ 120 มิลลิเมตรปรอท

อัตราชีพจรขณะพัก หมายถึง จำนวนครั้งที่หัวใจเต้นต่อนาที ในขณะที่ร่างกายพักผ่อน ปกติผู้ชายอัตราชีพจรขณะพักประมาณ 70 ครั้งต่อนาที

แรงบีบมือ หมายถึง ความสามารถในการบีบมือโดยเครื่อง วัดแรงบีบมือ (Hand Grip Dynamometer)

แรงเหยียดหลัง หมายถึง ความสามารถของกล้ามเนื้อหลังในการเหยียดหลังด้วยเครื่อง วัดแรงเหยียดหลัง (Back Muscle Dynamometer)

แรงเหยียดขา หมายถึง ความสามารถของกล้ามเนื้อขาในการเหยียดขาคด้วยเครื่อง วัดแรงเหยียดขา (Leg Muscle Dynamometer)

ความอ่อนตัว หมายถึง ความสามารถของร่างกายในการก้มตัวในท่านั่งหรือยืนขาตั้ง เหยียดแขนถึง วัดความอ่อนของร่างกายกับเครื่อง วัดความอ่อนตัว

ความอดทนของระบบไหลเวียน หมายถึง ความสามารถของระบบไหลเวียนโลหิตที่จะสามารถประกอบกิจกรรมซ้ำซากได้เป็นระยะเวลานาน แต่เหนื่อยน้อยและหยุดก็หายเหนื่อยเร็ว

สมรรถภาพการจับออกซิเจน หมายถึง ความสามารถของร่างกายที่จะใช้ออกซิเจน เพื่อจะนำไปใช้ให้เพียงพอในระหว่างที่ร่างกายออกกำลังกายเต็มที่ มีหน่วยวัดเป็นมิลลิเมตร/กิโลกรัม/นาที

จักรยานวัดงาน หมายถึง จักรยานที่ใช้เป็นจักรยานสำหรับออกกำลังกาย มีล้อเดี่ยวตั้งอยู่กับที่ มีสายพานพันเกือบรอบล้อ มีน้ำหนักดวงเป็นตัวปรับความหนักของงาน ขณะออกกำลังกายได้มีตัวเลขบอกน้ำหนักดวงจากสายพานเป็นกิโลปอนด์ใช้สำหรับวัดความสามารถในการจับออกซิเจนของร่างกาย

อาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษา หมายถึง บุคคลผู้ชายที่ทำหน้าที่สอนวิชาพลศึกษาภาคปฏิบัติในวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำปาง จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดเพชรบูรณ์

สมรรถภาพทางกาย หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่แสดงออกมา โดยสามารถควบคุมตนเองได้อย่างดี และรวมถึงความสามารถอื่น ๆ ที่ร่างกายปฏิบัติของงานหรือภาคกิจทาง ๆ ได้เป็นเวลานานโดยไม่รู้ล้าเหนื่อย

พลศึกษา หมายถึง การศึกษาแขนงหนึ่งที่ใช้กิจกรรมทางกายที่ได้รับเลือกสรรอย่างเหมาะสมแล้วเป็นสื่อกลางในการเรียน เพื่อส่งเสริมความเจริญงอกงามและการพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม

เกณฑ์มาตรฐาน หมายถึง ข้อมูลที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา องค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย ได้เก็บรวบรวมจากผลการทดสอบสมรรถภาพทางกายของประชาชน บิสิต นักศึกษา นักกีฬา เขตแห่งประเทศไทย แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ จัดสร้างเป็นเกณฑ์มาตรฐานของสมรรถภาพทางกายระดับต่าง ๆ ขึ้นเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบสมรรถภาพทางกายของบุคคลหรือนักกีฬามีความสมบูรณ์เพียงใด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลจากการวิจัยทำให้ทราบถึงสมรรถภาพทางกายของอาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาภาคปฏิบัติในวิทยาลัยพลศึกษาภาคเหนือ
2. ผลการวิจัยทำให้ทราบถึงความแตกต่างของสมรรถภาพทางกายของอาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาภาคปฏิบัติระหว่าง วิทยาลัยพลศึกษาภาคเหนือ
3. เป็นการกระตุ้นให้อาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาภาคปฏิบัติในวิทยาลัยพลศึกษาได้ทราบถึงสมรรถภาพทางกายของตนเองและปรับปรุงให้ดีขึ้น

4. ผลการวิจัยทำให้ทราบเกณฑ์ สมรรถภาพทางกายของอาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาภาคเหนือ
5. เป็นแนวทางของการวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป

ศูนย์วิทยพัธพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย